

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה
המחלקה לחינוך תשע"ד 2013-2014

שם הקורס: פרויקטים בחינוך

מרצה הקורס: דר' ניצה רסקין

מספר הקורס: סמ' א' 1292-7101, סמס' ב' 12927111

מטרת הקורס:

השינויים והחידושים הרבים בסביבת ארגוני חינוך וחברה, כמו גם התחרות, ביקורת הציבור, והזריזות לדין וחשבון, מחייבים אנשי חינוך להכרות מעמיקה עם סביבת הארגון והמענים הנדרשים. פרויקטים חינוכיים הם אחד הכלים המרכזיים המאפשרים לארגונים אלה להגיב לנסיבות המשתנות ולשפר את ביצועיהם. הקורס הנוכחי יכשיר את הסטודנטים למפות ולאבחן ארגוני חינוך וחברה ולתכנן פרויקטים התואמים לצרכי הארגון וצרכי הסביבה בה הוא פועל.

בקורס יתנסו הסטודנטים באבחון צרכי הארגון החינוכי חברתי ותכנון פרויקט הולם, תוך התבססות על גישות ושיטות מרכזיות מתחום הפיתוח ארגוני ומתחום ההערכה ותוך התנסות מעשית. במהלך הקורס ידרשו המשתתפים לאבחון ארגון חינוכי, לבחון צרכים וסדר העדיפויות עם מנהל הארגון, להכין תוכנית פרויקט מפורטת - כולל תהליכי יישום – כמענה לצרכים שאובחנו, ולהציג את התוכנית לביקורת מנהל הארגון.

שיטת הלמידה בקורס היא למידה מבוססת פרויקטים (project-base learning), במהלכה נדרשים המשתתפים ללמוד נושא דרך עשייה, התנסות, ופעולה במקביל ללמידה אקדמית והצגת התוצרים בפני עמיתים ולקוחות.

דרישות הקורס:

נוכחות והשתתפות – נוכחות והשתתפות חובה בכל פגישות הקורס.

פרויקט חינוכי או חברתי: במהלך הקורס יעבדו הסטודנטים בזוגות, כאשר כל זוג בוחר ארגון לתהליכי ההתנסות. על בסיס ההתנסות בארגון יגיש כל זוג את המטלות הבאות:

תיאור הארגון: 10% מהציון. עד לתאריך 28.11.12 יגישו הסטודנטים מסמך ביקוף של שני עמודים בו יוצג הארגון הנבחר, היסטוריה, היקף הפעילות, מבנה ארגוני פורמאלי, משאבים, כיוונים ראשוניים לאבחון ולפיתוח פרויקט. המסמך יתבסס על שיחה עם מנהל הארגון וניתוח מסמכים כגון אתר האינטרנט של הארגון, מסמכי הקמה, מסמכי שיווק ומסמכים אחרים. עבודה זו תהיה ההזדמנות היחידה להתנסות ברמת הניסוח, הדיוק, וכללי העריכה הנדרשים בקורס. בהמשך מסמכים מרושלים לא יתקבלו!!

אבחון ארגוני והצעה לפרויקט: 20% מהציון. לקראת סוף סמסטר א', ולא יאוחר מ-9.1.13, יגיש כל זוג אבחון ארגוני המבוסס על נתונים שיטתיים בהתאם למודלים שיוצגו בקורס. על בסיס הנתונים יוצע כיוון ראשוני לפרויקט המוצע תוך נימוק וקישור לנתונים שנאספו. העבודה תוצג בפני העמיתים בכיתה.

תוכנית הפרויקט: 30% מהציון. במהלך הסמסטר השני ימשיכו הזוגות בפיתוח הפרויקט החינוכי אותו בחרו, תוך שיתוף חברי הארגון בו הם פועלים. הפרויקט המוצע יוצג לעמיתים בקורס, לחברים בארגון ולשיפוטו והערותיו של מנהל הארגון.

עבודה מסכמת: 40% מהציון. העבודה המסכמת תציג באופן אינטגרטיבי את כל חלקי העבודה, כולל גם חלק תיאורטי התומך ברציונאל הפרויקט, ניתוח תגובת הלקוח, וחלק רפלקטיבי של הסטודנטים.

לוח זמנים:

- ✓ כניסה לארגון ותיאורו - לא יאוחר מתאריך 28.11.2012
- ✓ אבחון ארגוני והצעה לפרויקט - לא יאוחר מתאריך 9.1.2013

- ✓ הגשת תכנית הפרויקט לבדיקת הצוות בסוף סמסטר ב'
- ✓ הגשת עבודה מסכמת כולל ניתוח תגובת הלקוח עד לתאריך 30.8.2013

אתר הקורס:

לקורס אתר במערכת HighLearn של האוניברסיטה בכתובת: <http://hl2.bgu.ac.il/>. הכניסה לאתר אפשרית בעזרת השם וסימנת הדואר האלקטרוני של הסטודנטים. האתר כולל לוח מודעות של הקורס, מקורות נוספים כמו הסילבוס, תרגילים, מאמרים וקישורים לאתרים רלוונטיים. מאמרי הקריאה נמצאים במערכת התדפיסים בספרייה <http://www.bgu.ac.il/printouts/>, תחת שם דר' דורית טובין.

תכנית המפגשים סמסטר א'

פגישה 1: מטאפורות של ארגונים

Morgan, G. (1986). *Images of Organization*, London: Sage.

פגישה 2: הארגון החינוכי

Tyack David, & Cuban Larry (1995) *Tinkering toward utopia - a century of public school reform*. Cambridge: Harvard University Press.

פגישה 3: הארגון החינוכי וסביבתו

אופק רגב, נ. וטובין, ד. (2009). הקמת מסלול סביבתי בבית ספר - הלכה ומעשה בהדשנות חינוכית. עיונים במנהל ובארגון החינוך, 30, 101-124.

Meyer J.W. & Rowan B. (1977). Institutional organizations, formal structure as myth and ceremony. *American Journal of Sociology*, 83(2), 340-363. מאייר ורואן – ארגונים ממוסדים: מבנה פורמאלי כמיתולוגיה וטקס – תרגום לעברית.

פגישה 4: מודלים של שינוי ארגוני

ציפרוני, א. (2006). תורת הארגון החיובי והפרקטיקות הניהוליות הנגזרות ממנה. עיניים בחינוך, בחברה בטכנולוגיה ובמדע, 1. <http://c3.ort.org.il/Apps/WW/page.aspx?ws=ae466ecb-cf97-419c-b96d-7ad1af8f9ad1&page=7d3698a3-a146-4b67-94fd-14a401ee5f88>

Cummings, T.G. & Worley, C.G. (2005). *Organization development and change*, (8th ed.), Thomson Southwestern: Mason, Ohio. The nature of planned change, 22-43.

פגישה 5: שינוי ורפורמות בחינוך

קובן, ל. (2010) שוב ושוב חוזרת הרפורמה, מתוך: פישר, ג ומיכאלי, נ. (עורכים), שינוי ושיפור במערכות חינוך. ירושלים: ברנקו וייס ואבני ראשה. 24-50.

פפגיאניס, ג'. ג'.; איסטון, פ.א.; אוונס, ג'. ת. (1998). תנועת ההבניה מחדש של בתי הספר ארה"ב. ירושלים: משרד החינוך אגף התכנון.

אייזנר, ו. א. (2010), רפורמה חינוכית ואקולוגיה של החינוך הבית ספרי. מתוך: פישר, ג ומיכאלי, נ. (עורכים), שינוי ושיפור במערכות חינוך. ירושלים: ברנקו וייס ואבני ראשה. 51-69.

פגישה 6: מודל לאבחון ארגוני

Entering and contracting, diagnosing organizations, diagnosing groups and jobs. Ch. 6 in: Cummings T.G. & Worley, C.G. (2005). *Organization development and change*, (8th ed.), Thomson Southwestern: Mason, Ohio. 100-113.

פגישה 7: אבחון סדירויות

סרסון, ב.ס. (2010). סדירויות ארגוניות והתנהגותיות. מתוך: פישר, ג ומיכאלי, נ. (עורכים), שינוי ושיפור במערכות חינוך. ירושלים: ברנקו וייס ואבני ראשה. 70-98.

פגישה 8: אבחון התרבות הארגונית

Schein, E. (2005), taking organization culture seriously, in: Rothwell W.J. & Sullivan, R. (eds.) *Practicing organizational development, a guide for consultants*, 2nd ed., Pfeiffer: CA, San Francisco. 365-375

פגישה 9: אבחון ברמת הקבוצה

משונים, ג.ג'. (1999), סוציולוגיה, תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה. קבוצות וארגונים, 170-182.
 שפירא, א. בן-אליעזר, א. (1986). "הקבוצה". מתוך יסודות הסוציולוגיה, ת"א: עם עובד. ע' 89-104.
 Cummings, T.G. & Worley, C.G. (2005), *Organization development and change*, (8th ed.),
 Thomson Southwestern: Mason, Ohio, 222- 240

פגישה 10: אבחון ולמידה ארגונית

פרקינס, ד. (1998). בית ספר חכם. ירושלים: מכון ברנקו וייס, משרד החינוך והתרבות.
 סנג'י, פ.מ. (1995). *הארגון הלומד*. תל-אביב: מטר.
 Argyris, C. & Schon, A. D. (1996). *Organizational learning II*. U.S.A.: Addison Wesley.

פגישה 11: איסוף, ניתוח וארגון הנתונים

Entering and contracting, diagnosing organizations, diagnosing groups and jobs. Ch. 7 in:
 Cummings T.G. & Worley, C.G. (2005). *Organization development and change*, (8th
 ed.), Thomson Southwestern: Mason, Ohio. 115-142.

פגישה 12: הצגת אבחון ופרויקט מתוכנןפגישה 13: הצגת אבחון ופרויקט מתוכנן

**Ben-Gurion University of the Negev
The Faculty of Social Science and Humanities**

Education Department Syllabus 2012-13

Course Name: Projects in Education – Analysis and intervention

Course Number: Fall semester: 12927101 ; Spring semester: 12927111

Lecturer: Nitza Roskin, Ph.D. roskin@bgu.ac.il ; Monday 08:30 – 10:00

Assistant: Iris Klein; Monday 10:00 – 11:00

Aims of the Course

The vast innovations and changes in the environment of social and educational organizations, along with increasing competition, auditing and demands for credibility, require educational professionals to develop a comprehensive understanding of the organizational environment and the essential adaptive counter-measures. *Projects in Education* comprise one of the central tools enabling such organizations to capably react to changing situations and to improve their achievements. The course will prepare the students to map and assess social and educational organizations and to plan projects, compatible to the needs of the organization and its environment.

During the course the students will undergo analyzing of social/educational organizational needs and planning of a well-matched project, based upon central methods and approaches from the fields of organizational development and evaluation and by practical engagement. The participant will be required to analyze an organization, to diagnose needs and priorities with the organizational manager, to prepare a detailed project program that includes application processes in response to the diagnosed needs, and to present the program for confirmation by the organization's manager.

The learning methods are *project-based learning* where the participants are demanded to learn a theme via experiencing activity and doing along with academic study and presentation of products in front of managers, colleagues and customers.

Course Requirements - Full participation!

Educational or social project: During the course the students will pair and choose an organization for experiencing processes. Based on these experiences the following exercises will be submitted.

Organization description: 10% of the grade. Until 28/11/2012 the students will hand in a two-page document that will include the chosen organization, history, and the extent of activity, the formal organizational structure, resources, and incipient directions for diagnosing and developing a project. The document will be based upon a meeting with the organizations' manager, and analysis of texts and documents such as the chosen organization's website and credentials, foundation and marketing documentation and additional documents. This project will be a sole opportunity to experience and drill levels of articulation, preciseness, and editing demands of the course.

Unedited and negligent papers are unacceptable!

Organizational diagnosis and project suggestion: 20% of the grade. Towards the end of semester a' and no later than 9/1/13, each pair will submit an organizational diagnosis based upon data in line with models described in the course. Based upon the data, an initial orientation will be designated for the suggested project along with supportive arguments and connection to the collected data. The project will be presented in class.

The project plan: 30% of the grade. During the second semester the pairs will continue to develop their chosen educational project, while sharing it with the organization members. The suggested project will be presented to course colleagues, to members of the organization and to the judgment and comment of the organization manager.

Final assignment: 40% of the grade. The final assignment will integratively present the full scope of the work conducted, including a theoretical part that supports the project's rational, analysis of customer response and reflective student attitudes.

Schedule

- √ Entering an organization and describing it – no later than 28/11/2012.
- √ Organizational diagnosis and project proposal - no later than 9/1/2013.
- √ Project proposal submission for preliminary examination by the course staff at the end of semester b.
- √ Submission of final project including analysis of the customer's reactions by 30/8/2013.

Course website

The highlearn course website address is: <http://hl2.bgu.ac.il>, and includes the syllabus, drills, reading material, announcements and recommended links. To enter the website you have to use your e-mail identification. Additional printouts are available at the library site: <http://www.bgu.ac.il/printouts/>, under the lecturer's name: Dr. Dorit Tubin.

Course Chapters:

Organization metaphors
 The educational organization
 The educational organization and its environment
 Models of organizational change
 Change and reform in education
 A model of organizational diagnosis
 Diagnosing sets
 Diagnosing the organizational culture
 Diagnosis at the group level
 Diagnosis and organizational learning
 Data collection, analysis and organization
 Presentation of diagnosis and planned project